

Narsap Katersugaasivia
Narsaq museum

Ukiumoortumik nalunaarut 2003

Aallaqqaasiut 2003.

Ukioq 2003 Narsap katersugaasivianut pisarnertut ileqqutoqanik nutaalianillu nalaatsiviusimavoq. Sammineqartartut amerlasoorpassuit ukiup ingerlanerani pilersaarutitut aalajangersimasumik inissisimalersimapput illoqarfimmi suliffeqarfiit kisalu avataani suleqatigut suleqatigalugit aqqissorneqartartut. Eqimattakkaat immikkut sammisallit katersugaasivimmut qaaqqsarsimavagut aqqissuusinerneq assigiinngitsuni peqataatittarlugit: poorskikkut nalaani manninnik qalipaaneq, sukkuaraliorneq, lakridsiliorneq vingummiliorneq, naneruusiorneq, saqqummersittakkanik angalaartitanik takutitsinerit, juullerpalaartitsisarnerit. Suut tamarmik qitiusumiit aallaaveqartinneqartarput: ”qanga” taamaaliortarput – ullumikkut imaaliortarpugut. Nuannersut – ilumoortumilli tunngaveqartut.

Narsap avataani pingaartumik sammisassaqaartitsinerneq akunnermiliuttarpugut pingaarnertut sammineqartarlutik Kalaallit Nunaannit nalinginnaanngitsumik takussutissiat. Tamanna pisarpoq saqqummersitsisarnerneq, oqalugiartitsisarnerneq, allagaqartarnikkut kisalu allanut ikiuuttarnikkut – pingaartumik katersugaasivinnut – sammisarneq aalajangersimasunik sammisassaqaartitsinerneq. Pilersaarut ”Kalaallit Nunaanni naatsiiviit” tamakkununga ilaavoq. Sammisaq tupaallannartuavoq ussagarnartuullunilu – sunniutaalu angeqaaq. 2003-mi Finn Larsenip assilisaanik saqqummersitsarnerneq alla naammassineqarpoq. Saqqummersitsineq aallarteqqaarneqarpoq pinsip aappaani Per Kirkeby-p saqqummersitsisarnerneq kusarnartumi Vesthimmerland-ip Katersugaasiviani Aars-imiittumi, ammarneqarnerneq inuppasuit saqqummersitsineq takuniarpaat.

Pisimasut allat nutaanerupput, ileqquliussanngortussaagunarlutillu. Uani immikkut taaneqassaaq ”Aasaq 2003” pitsaaliuinerneq siunnersortit Bolethe Stenskov aamma isumaginninnermut siunnersortit pisortaat Kiiki P. Isaksen suleqatigalugu aqqissugaasoq. Pingaarnertut siunertaavoq Narsami meeqqat aasarsiorluarnerneq misigisaqarnissaanik periarfissinneqarnissaat – allanik periarfissaqarpallaanngitsut. Tamanna pisarpoq katersugaasiveqarfiup eqqaani, taamaalillunilu meeqqat katersugaasiviup sammisarneq pitsaasumik meeqqanut misigisaqartitseqataasannguatsiaqaluni. Uppernarsarneqarsinnaasumimmi arlaani katersugaasiviliaqqikkusuttarput. Aqqissuusineq maani inuussutisarsartuqartunit tapersorneqarpoq aningaasaliisarneq namminerlu piunassutisiminnik suleqateqartarnikkut, taamaalilluni aqqissuusineq tamarmi ingerlalluurtarpoq.

Ukiup ingerlanerani imaannaanngitsumik nutaarsiassaqarpoq. Pingaarnertut ilagaat EU-p Northern Periphery Project-ip (avannaani avinngarusimasunut pilersaarut) puljaanut 2003-06 ilanngukkatta Narsaq Tourist Office peqatigalugu kalaalersatuaalluta. Qallunaatsiaat naasorsissaasoqarfigisimasaa ta nutarterneqarnissaa taamaalilluni aningaasassaqaartinneqalerpoq ilutigalugulu katersugaasivimmi qaalunnaatsiaat oqaluttuarisaanerit pitsanngoriartinneqassaluni. Periarfissaqalerporlu Atlantikup avannaani nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnerup annertusarneqarnissaanut – nalilerujussuaq ilaanni ulluinnarni aalajangersimasunik suliaqarnermi kiserliornartuusartumi.

Tamarmilli iluatsittanngillat. Taamaalilluni illorsuup B-98-p pissarsiarineqarnissaanut suli aningaasannattoqanngilaq, kissaatigineqarpoq pisariaqavissumik illoqarfimmi kulturimut tunngasunik oqalugiartarfeqarnissaq filmertarfeqarnissarluni, katersugaasiviup pisiniarfiata allineqarnissaa, qallunaatsiaanun tunngasunik saqqummersitsiveqarnissaq kisalu saqqummersitat assilisaat attualaarneqarsinnaasut inissinneqarfissaat.

TUNNGAVIGISAQ SIUNERTARLU

Narsap Katersugaasivia kommunip katersugaasiviutigaa katersugaasiveqarneq toqqorsiveqarnerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 6 30. oktober 1998-imeersoq naapertorlugu akuerisassoq.

KATERSUGAASIVIUP ADRESSII OQARASUAATAASALU NORMUI

Katersugaatinik saqqummersitsivik "A-34",

Louisesvej B-49
3921 Narsaq
telf. 66 16 66

Eqqumiitsulianik saqqummersitsivik/"Fr. Høegh-p Naqiterivianik" saqqummersitsivik/"Niivertarfitoqaaq"

Louisesvej B-61
3921 Narsaq
tlf. 66 16 16

"Henrik aamma Malene Lund-ip Illuat"

Mathildevej B-430
3921 Narsaq

Allaffik, Atuarfitoqaaq

Kirkevej B-84
Box 39
3921 Narsaq
tlf. 66 16 59, fax 66 17 44 iml. 66 16 59
Mobiltelefon 57 23 06
narsaq.museum@greenet.gl
www.museum.gl/narsaq

Katersugaasivimmuttaaq ilaapput "*Orsivik*" (B-57) ujaqqanik saqqummersitsivittalik, niivertorutsip illorisimasaa "*Kistanngivasiip illua*" (B-59) "*ineqarfik 1950*" saqqummersitsivittalik, nersutit inaat (B-58), *illu ujaqqanik isumillu qarmagaq (B-1315)* taakku tamarmik Louisesvejimiipput.

AMMASARFIIT

"A-34" il.il.

Aasaanerani: Junimiit septemberimut ullut tamaasa nal. 13.00-16.00.

Illu issumik ujaqqanillu qarmagaq, ujaqqanik aatsitassanillu katersugaatit, "niivertarfitoqaaq", "1950-kkunni illu" aamma "Fr. Høegh-p naqiterivia" "A-34"-mi nakkutilliisumit takuniartinneqarsinnaapput.

Aasaanerani ammasarfiisa avataani immikkut ammatinnissaa qinnutigineqarsinnaavoq. Taakku saniatigut "A-34" ataasiakkaanik immikkut saqqummersitsiviullunilu sammisassaqaqtitsiviusarpoq.

"Henrik aamma Malene Lundip Illuat"

Aasaanerani: Junimiit augustusimut ullut tamaasa nal. 14:00-16:00.
Saaffiginnittoqartillugu immikkut ittumik ammatinneqartarpoq.

SULISUT

Rie Oldenburg, *katersugaasiviup*

Preben Lind Jensen, *Kulturimut sunngiffimmullu pisortaq* (augustusimiit 1999).

Rakel Lyberth, overassistenti, Kultureqarnermut sunngiffimmullu immikkoortoqarfik.

Katersugaasiviup siulersuisui:

Siulittaasoq Thora Godtfredsen, (Narsap katersugaasiviata peqatigiiffianiit toqqagaaq) Nikolaj Hosiassen (kommunalbestyrelsip toqqagaa), Theo Kruse (NPS-p toqqagaa), Jonathan Sebulonsen (Narsap Katersugaasiviata peqatigiiffianiit toqqagaaq).

Ikiortit nakkutilliisullu:

Kirsten Larsen Egede, Magga Karlsen, Kirsten Lang, Yvonne Lindberg

Paarsisut:

Hans Kristian Lyberth, Jannick Jensen, Sara Knudsen, Ulrik Lindberg, Steen Johnsen, Kelvin Jørgensen.

Pilersaarusoqataasartut:

Cand.mag. Kirsten Jexlev. Atorfeqartitaanera Namminersornerullutik oqartussat Iisimatusarnikkut aningaasaliissutaanit aningaasalersorneqarpoq.

AQUTSISOQARFIK IL.IL.

Katersugaasiviup pisortaa kulturimut sunngiffimmullu immikkoortoqarfiup pisortaa aamma katersugaasivimmi siulersuisut siulittaasuat suleqatigalugit ulluinnarni katersugaasivimmik aqutsisuuvoq.

Kulturimut sunngiffimmullu immikkoortoqarfik katersugaasivimmut sullissisut makuupput:

Rakel Lyberth: overass.: Naatsorsuuserineq nalinginnaasumillu alaffissorneq allagaatilerinerlu.

Allat: Jens Karlsen, Narsap Kommunian, nutserisoq.

Narsap Kommuniani silami sulisut formanderalugu Frederik Jensen: Assartuineq, nuterineq, aputaajaaneq il.il.

Narsap Kommuniata aatsaisartua assartugassanik annikitsunik ikiuuttarpoq.
ISS katersugaasiviullu sulisui eqqiaasarput.

ATAATSIMIITITAT

Katersugaasiviup pisortaa “Narsami Turismeråd”-imi “Kultureqarnej Sammisassaqtitsinerlu”-mi katersugaasivimmit aallartitaavoq, 2003-mi qaammatikkaartumik nalinginnaasumik ataatsimiititarput ataasiakkaanilu immikkut ittumik ataatsimiittarlutik. Takornariaqarnermut siunnersuisooqatigiit 2003-p naalernerani atorunnaarput Narsap Kommuniani takornariaqarnermut suliaqarnerup nutaamik aaqqissuuteqqinneranut atasumik.

Katersugaasiviup ningiua Narsaq Kulturugeqartarnermi isumassarsioqataasuuvoq.

Katersugaasivik “NUKAKA”-mut ilaasortaavoq, sinerissami katersugaasiviit kattuffiat.

Naja Illeris-p kalaallit Nunaanni kultureqarnermik katersugaasiveqarnermut suliaqarnerani katersugaasiviup ningiua ilaasortaavoq, taannalu kalaallit Nunaanni Ilisimatuutut misissuineranut kommissionimit pilersinneqarsimavoq.

Narsap Katersugaasivia EU-p Northern Periphery Projectimi suleqataavoq.

”NARSAP KATERSUGAASIVIANUT PEQATIGIIFFIK”

Siulersuisut: Jakob Edvardtsen, Thora Godfredsen, Jonathan Sebulonsen (aningaaserisoq).

Kukkunersiuisoq: Jonas Christiansen.

Siulersuisut 2003mi ataatsimeersuarsimangillat.

KATERSINEQ, MISISSUINERIT ILISIMATUSARNERLU.

Pigisassiat

2003-mi pisiarineqarsimapput:

Narsami fabrikkip eqqaani qalipagaq 1952-p missaaneersoq. Pappialami manngertumi uuliamik qalipagaq, qalipaasoq ilisimaneqanngilaq.

Qalipakkat marluk – inuit – kæmneriusimasp Collit-Svendesen-p qalipagaa.

Asseq saqqummersitanit Mans Land-miit (Inuit nunaat), Kalaallit Nunaat 1991-99. Narsaq. Assiliisoq Finn Larsen.

Kamippaliortup sakkui: isigaasaq saviminiusoq.

2003-mi tunissutisarineqarsimapput:

Nammineq assilisat, pingaartumik inuit assingi Narsameersut 1964-68, kassettebåndit pingasut erinarsuutunik oqalualaanillu imallit piffissami siuliani taaneqartumeersut. Anne Rode-p tunissutai.

Qaanniornermik assit katersat H.C. Petersen assilisai qaanniorneq pillugu atuakkiarsualiornissaminut atugassani. Finn Lyngep tunissutai.

Allagartarsuit Narsarsuaq Musikfestival 2001-meersut aamma ”paffeqqut isissutissaq”. Johan Henningsen-p tunissutai.

Tikeraat allattaaviat assillu takersat Hotel Narssak-meersut, Clara aamma Otto Sørensen, 1970-kkunneersut. Ilaqutaasa tunniussaata.

Naqitigaaluit 1970-kunneersut, arnat atuagassiaat, qaammatisiutit, inuusuttut atuagassiaat il.il. Salik Hard-p tunissutai.

Bankornermi matorutit puussiaaqqami nissikullattakkamiittut. Kristine Gabrielsen-p tunissutai.

Allagartarsuaq Danske Pelsbranche 1980-kunneersoq: ”Pinngortitap qaatiguuiniq atisaqarit”. Finn Lyngep tunissutaa.

Juullerpalaartitsinermit atugassat nissiaqqat niviarsiaqqat atisaat marluk Magga Karlsen-p mersorsimasai. Qallunaatsiaat arnartaasa annoraavat saaliaqullu.

Atukkiussat

Hans Lyngep qalipagai pingasut Qaqortup Katersugaasivianut atukkiunneqarsimapput. Utertinneqareersimapput.

Johan Markussenip qalipagai 11-t Katuami saqqummersitassatut atukkiunneqarsimapput Kirsten Larsen Egede-p aqqisugaanik saqqummersitsinermi. Utertinneqareersimapput.

Qallunaatsiaat atisaat assilillugit mersukkat Kalaallit Illuutaanni, København, saqqummersitassatut atukkiunneqarsimapput. Utertinneqareersimapput.

1950-kkuni illup pequtai Ålborg Zoo-mut atukkiunneqarsimapput nanuusiviup eqqaani illuaqqami piniariartarfimmi nutaami saqqummersitassat. Utertinneqareersimapput.

Ukkusissamit sanaap niaquusap aseqqukua, tigummuvik papittut ilusiligaq Igalikumiit mus.insp. Knud J. Kroghip 1994-mi angerlaanikuuvai. Narsap Katersugaasivianut utertinnissaat sulii utaqqineqartuarput.

Tasiilap Katersugaasivianut kiinnarpakkat Ittoqqoortuuminngaaneersoq atukkiunneqarnikuuvoq.

Qorlortup Itinnerani ukiuni kingullerni nassaat Købehavnimi misissorneqarput, tamatumalu kingorna Narsap Katersugaasivianut utertinneqartussaassallutik. Issiavik immikkoortinneqarsimavoq ipai malillugit aalajangerniarlugu, mus.insp. Georg Nyegaardip suliaraa, Qaqortup Katersugaasivia.

Katersat allat

Nunatta Katersugaasivianut Allagaateqarfianullu kiisalu Købehavnimi Rigsarkivet attaveqarfigi-

neqallataasarput paasissutissanik il.il. pissarsivigliarlugit.

Nunatta allagaateqarfiani sulisut paasissutissanik pissarsiniarnermi apeqqutinillu assigiinngitsorpassuarnik akissuteqarniarlutik ikiuukkumatoorujussuupput. Amerlasoorpassuarnut qujanaq, pingaartumilli Niels Frandsen.

Kiisalu Nunatta Atuagaateqarfiani, Nuuk, aamma Frank Vrå Narsami bibliotek, atuakkanik allaaserisanillu annertuumik sukkasuumillu ikiuuttarput.

Dansk Polarcenterimi assinik katersuisoq Grete Dalum-Tilds aamma nalunaarsuisartoq Jakub Mendonos assigiinngitsutigut katersugaasivik ikiortarpaat kalaallit naatsiiviinik misissuinermit uppernarsaanermullu atugassanik katersinermi.

Misissuinerit

Kalaallit naatsiiveqarnerannut tunngasunik paasissutissat katersorneqartuarput (ilimagineqarpoq atuagaq saqqummersinnaassasoq 2005); kiisalu Narsap Kommunia pillugu paasissutissat katersorneqarput atuakkamut "Nunaga, Narsaq" atugassat (naatsorsuutigineqarpoq atuagaq tulliullugu saqqummersinneqassasoq).

Ilisimatusarneq

2003-mi ilisimatusarnermik pilersaarut: "Kalaallit Nunaanni naatsiiveqarneq" aallartinneqarpoq etnolog silamiullu oqaluttuarisaanerannik ilisimatoq Kirste Jexlev suleqatigalugu. Siunertarineqarpoq naatsiivilerinerup siammarsimanerata aalajangerniarneqarnissaa, naatsiiviit qanoq ittuussusii siammarsimanerilu, inuiaqatigiinni nunamilu, naatsiiviit isikkui – kusassaaitut iluaqutitulluunniit. Kiisalu paasiniarneqarluni naatsiiviit atuisuisalu "inuunerisa kaaviiarnerat". Kujataani paasissutissat katersaareersut aallaavigalugit Kirsten Jexlev Københavnimi Rigsarkivimi, Universitetsbibliotek, kiisalu Arktisk Instituttip assinik toqqorsiviani, toqqorsivimmi misissuivoq. Pilersaarut Namminersornerullutik Oqartussanit ilisimatusarnermut aningaasaliissutaanit taperneqarpoq.

ANGALANERIT

2003-mi sulinermit atasunik angalanerit:

6-10 febr.: Island/Geysir il.il.: Northern Periphery Programm-imut tunngasunik ataatsimiinneq aamma isumasioqatigiinneq suleqatigiikkuuttaarnertalik: "Saga Lands". ("qallunaatsiaat nunaat")

22-27 maj: Norgip avannaa/Harstad, Lofoten il.il.: Northern Periphery Programm-imut tunngasunik ataatsimiinneq aamma isumasioqatigiinneq suleqatigiikkuuttaarnertalik: "Sagatrails – Saga-routes" (qallunaatsiaat aqquataat)

7-16 juni: Vesthimmerlandip katersugaasivia, Aars: Naatsiiviit pillugit saqqummersitseqqarneq paasissutissiinerinik naggaserneqartoq. Tak. kingulianiittoq.

6-7 juli: Illukut ersarissarneqarnissaat pillugit Igalikumi takuniaaneq ataatsimiinnerlu.

18-25 aug: Vesthimmerlandip Katersugaasivia, Aars: Paasissutissiinerit assigiinngitsut naatsii-

veqarneq pillugu saqqummersitsinermut atasumik. Junimisut.

24 sept.: Magga Karlsen Thjodhildep Oqaluffiani takuniaavooq (qaalunaatsiaat illukui assilisat) alatarip nerriviusartaata qalequtassaa uuttortariartorlugu ikaartiterisoq Anne Mette Holm suleqatigalugu.

KATERSAT, ALLAGAATIT BIBLIOTEKILU

Ukiut siuliinisut nalunaarsuisoqarpoq.

Katersugaasiviup pisartagarai AG, ”Neriusaaq”, ”Grønland”, ”Nyere Tid. Etnologisk Nyhedsbrev”, ”Varv”, ”DTM/Dansk Tidsskrift for Museumsformidling”, ”Danske Museer”, ”Bygning – By og land”, kiisalu nassitsittarluni ”Polarfronten”, ”Museerne Imellem” aamma ”DMU-Nyt – Danmarks miljøundersøgelser”. Kiisalu atuarneqarsinnaasarpur ”Skalk” tusaatillu assigiinngitsut.

Ukiut ingerlanerini katersugaasivik akeqanngitsumik atuakkanik assigiinngitsunik nassitsittarpoq aamma atuagassiaq ”Grønland” Nunatta Atuagaateqarfianiit, taamatutaaq 2003-mi.

Taakku saniatigut atuagarpaalunnik Finn Lyngemii tunissutisivugut Kalaallit Nunaanni politikkimut oqaluttuarisaanermullu nutaanerusumut tunngasunik kiisalu nunani tamalaani nunat inoqqaavinit tunngasunik atugassianik.

ALLANNGUTSAALIUINEQ

Aanaveersaaneq

Qorlortup Itinnerani nassaat aanaveersartinniarlugit mus.insp. Georg Nyegaardimut nassiunneqarsimapput. Matumap allannerani ilisimaneqanngilaq tamatuma qaqugu naammassineqarnissaa.

Allanngutsaaliuineq

1995-mi katersugaasiviup illut Kangerluatsiaap qinnguaniittut eqqissisimatinniarlugit suliakiisimavoq, ilanngullugit katersugaasiviup illutai. Suliarinninneq sulii ingerlasimassagunarpoq.

Illukulerineq

2003-mi aningaasassaaleqineq patsisigalugu illukunik pitsanngorsaasoqanngilaq Ø17a-mi suliat aallartisarneqarnerat eqqaassanngikkaanni.

SULLISSINERIT

Ataavartumik saqqummersitat aamma takuniaasartut amerlassusii

Narsap katersugaasiviata saqqummersitaanik 2003-mi takuniaasimapput: 4.062 2002-mi 5.639-usimasut. Silami aqqissuusisarnitsinni peqataasartut ilimagineqarput ikinnerpaamik 2300-uunissaat.

Ataani allasimapput illunut saqqummersitsivinnut ataasiakkaannut kiisalu aqqissuusat suut takuniarneqartarnerisa takuniaasartut agguataarsimanerat. Illuni saqqummersitsiviusuni takuniaasartut amerlassusii – A-34-mi aamma Henrik Lundip illuanik takuniaasartut atsiortarnerat tunngavisoq – taaneqartumiit amerlanerussanganinneqarput.

Aasaanerani A-34-mi takuniaasitsisartooq katersugaasiviup eqqaani saqqummersitanik takuniaasitsisartooq.

Ukiuunerani qaammammi sapaammi kingullermi A-34, kalaallit illutoqaat, Niuertarfitoqaq, eqqumiitsulianik saqqummersitsivik aamma Farersuup Naqiterivia ammasarput.

Atuakkanik atorniartarfimmi immikkut saqqummersitsisarnerni takuniaasartut amerlassusilerumi-naapput, bibliotekarilli Fran Vrå naatsorsuutigisai tutsuviginartut tunngaviupput.

Katersugaasiviup aalajangersimasumik takuniaasorisartagai qularutissaanngitsumik tassaapput illoqarfimmiut (takuniaasartut $\frac{3}{4}$ -ii), ukiuni kingulliunerusuni takonarissat takuniaasartut amerlassusii taamaaginnarlutilluunniit ikiliartulersimapput. Tamanna takuneqarsinnaavoq saqqummersitanik aataavartunik immikkullu saqqummersitanik takuniaasartut pillugitnalunaarsuusiani – tak. kingulia-niittooq.

Narsap oqaluttuarisaanerani saqqummersitsiviliortoqarsimavoq amerlasuunik assitoqartalik; qallunaatsiaanut tunngasunik saqqummersitsiviliortoqarsimavoq kiisalu qaannanik saqqummersitsivik nutarterneqarsimalluni.

Allagartat tamakkerlugit allaqqinneqarsimapput, immikkoortinneqarsimallutillu naatsukullannik allagartanik kiisalu nassuiaatinik ilallugit, kiisalu pigisat allagartalersorneqarsimallutik. Allagartat kalaallisut, danskisut tuluttullu allanneqarsimapput.

Aammattaaq teqeqqooq meeqqanut piukkussagaq kalaallit pinnguaatitoqaannik pinnguaatinillu nutaaliaanerusunik pisatsersugaq katersugaasivimmiippoq, kiisalu inersimasutut portutigisumi videoqarpoq, assiisiveqarpoq kiisalu atuagaqarluni immikkut toqqartukkanik. Ammattaaq tassani assitoqqat kommunimeersut nikerartumik saqqummersinneqartarput.

Katersugaasiviup pisiniarfiani maaniamiunit eqqumiitsuliat kusanartuliallu akiginiarneqartarput, aamma atuakkat, allagartarsuit postkoorit tuniniarneqartarlutik. Takornariaqanngippallaarsimanera pissutigalugu akiginiaaneq appariarsimavoq isernermilu akiliutinit isertitat appariartorsimallutik.

Kalaallit illuat

2003-mi illu iserfigineqarsimavoq inunnit 421, taakkunannga aasaanerani 216 takuniaasimapput.

Eqqumiitsulianik saqqummersitsivik aamma ”Farersuup Naqiterivia”

Takuniaasimapput 215, taakkunannga aasaanerani 152.

Ujaqqanik katersugaatit/Orsivik

Saqqummersitat ujaqqanik katersuisartuunerusunut sammivoq: Ujaqqat saqqummersitat suuneri suminngaaneersuunerilu allagartalersugaapput aamma paasissutissat assigiinngitsut (akeqanngitsut) saqqummitinneqarput.

Katersugaatit pingaartumik ujaqqanik soqutigisalinnit kiisalu immikkut soqutigisalinniit atorneqartarput, nammineq nassaat suussusiinik paasiniaavigalugu.

Aasaanerani takuniaasitsinerni ammatinneqartarpoq. Takusaasimasut 300 missaaniinnissaat ilima-gineqarpoq.

”Niuertarfitoqaq”

”A-34”-mut takuniaasut tamangajammik isertarpaat, aasaanerani ammanerup nalaani aamma immikkut ittumik ammatinneqarnerani, atuartuunerusarput.

Saqqummersitanut atasumik ”nioqqtissanik qanganitsanik” akiginiaasarfeqarpoq: Kumiutit asammik sanaat, qaqorsaaitit sukkullu manngertut qilertakkaat. Immikkut ittumik sammisassaqtitsisarnerni atuartullu takuniaanerini (akeqanngitsumik) sukkunik manngertunik agguaavigineqartarput.

Isertartut kalaallit illuannik isertunut amerlatiginissaat ilimagineqarpoq 400 miss..

“1950-kkunni illu”

Aasaanerani takuniaasitsisoqartillugu ammasarpoq. Isertartut 300 missaaniissangatinneqarput.

”Henrik aamma Malene Lundip illuat”

2003-mi takuniaasimapput inuit 176-t.

Immikkut saqqummertitat 2003:

9. jan-14. febr: Qullissarmiut meerartaasa titartagaat 1967-72. Saqqummersitat Ilulissat Katersugaasivianit suliarineqarput. Atuakkanik aorniartarfimmi saqqummersinneqarput. Takusaasut 375-t missaaniipput.

5-6 + 28. dec.: Assitoqqat pissarsiareqqammasat A-34-mi. Ukiup ingerlanerani pissarsiarineqarsimasut. Takuniaasimapput inuit 235-t missaaniittut.

Aaqqissuusinerit 2003:

Palmit sapaataat

13.4 Katersortarfimmi ilaqutariinnut sammisassaqtitsineq pitsaaliuinermi siunnersorti suleqatigalugu. Manninnik qalipaaneq kiisalu meeqqanut minnernut sammisassaqtitsineq Magga Karlsenip aqutaanik. Sukkuaraliorneq. Aliikkusersuineq, kaffisuuneq kaagisuuneq. Inuit 125-t missaaniittut peqataapput.

2. maj: Katersortarfimmi upernaarsiorneq. Nipilersornermik atuarfiup aamma pinaveersaartitsinermik siunnersortip aaqqissugaani peqataaneq. Katersugaasivik upernaarsiummik nasaliortitsinermik unammisitsivoq takutitsillunilu meeqqanullu assigiinngitsunik nippuisitsilluni. Peqataasorpasuaqarpoq.

21-22. juni: Piniartut oqaluttuarput – kulturugeqartitsinermit atasumik katersortarfimmi katersugaasivimmilu pisunik aaqqissuussineq. Peqataapput: Abia Janussen, Sebulon Poulsen, Ludvig Salomonsen. Aqutsisuuvoq: Johan Egede, fritidsnævni siulittasua. Powerpointshow (Seqersittakkanik takutitsineq) fritidsinspektør Preben Lind Jensen-ip teknikkertaanut tunngasunik ikiuukkallartillugu. Meqqunik sanaat – umimmaat savaaqqallu meqqunik sanaanik takutitsineq saqqummersitsinerlu unnukkut sunngiffimmi atuartut sanaavinik Jørgine Frederiksen pisortaralugu. 200-jungajaat.

26. juni: ”Assaaneq ammasoq” qallunaatsiaat illukuinik takuniaasitsineq aaqqissuisoralugit

arkæologit Henrik Höier, Hans Kapel, Rene Rose, taakku oqaluttuaralugillu taku-
tipaat ukiup ingerlanerani suliat nassaallu. 50-t missaaniittut peqataapput.

- 21-27 juli: ”Aasap nunaa 2003”, meeqqanut sammisassaqartitsineq Orsiviup eqqaani. Ullut
tamaasa pississaarfik, gocarferfik ...taakkulu saniatigut ulluni taasiakkaani im-
mikkut neqeroorutit: ullut tamaasa 200-t missaaniittut peqataasarput.
26. juli: ”Itsarnitsanut angalaarneq”: Tuttutuup Isuani eskimuut illukoqarfiannut angalaar-
neq. Takusaatitsineq nereqatigiinnerlu. Aasap Nunaa 2003-mut atasumik aaqqis-
suusineq.
27. juli Orsiviup eqqaani tamanut niuffatsitsineq. Aasap Nunaa 2003-mut atasumik aaq-
qissuusineq. Qanoq amerlatigisut peqataaneri taajuminaappoq.
10. sept. Ikaartiterisartog il.il. Anne Mette Holm assilissanik seqersittakkanik takutiuti-
galuni Tasiilami sannavimmi Qaaliaammi sulinini oqaluttuaraa, tassani tunisasia-
rineqartartut kiisalu atoqqiinerit assorsuaq naalaartut pissarsiaqarfigivaat. Tusar-
naariarsimapput inuit 12-t.
15. sept. Katersugaasiviup pisortaa Carsten Hess A-34-mi oqalugiarpog qulequtaralugu
”Det er Rich’s der drik’s. Katersugaasivik kaffillerlunilu kaagillerpog. Inuit 7-t
peqataapput.
29. nov. Timersortarfmmi juulimi niuffanneq, Narsaq Tourist Office-p aaqqissugaani peqa-
taaneq. Katersugaasiviup akiginiarpai atuakkat aamma qiortagassat, kiisalu mee-
qat juulerpalaartunik amminik pinnersaasiortillugit aamma ”Meeqqanut lykkehju-
lertitsilluni”, taannalu NIS-ermit iluarsarsimavaat. Peqataasorpasuaqarpoq.
- 5.-6. dec. Katersugaasivik juullilernerani ammatinneqarpoq. Ukiup ingerlanerani tunissuti-
siarineqarsimasut pigisassanngorsimasullu saqqummersinneqarput, ilagalugit as-
sinik katersarsuit. Kalaallit orpialiaat kalaallit illuanni sananeqarpoq meeqqat
Narsarmiutarmiut pinnersagaat. Meeqqanut: naneruussiorneq Magga Karlsen siut-
toralugu kiisalu sukkuaraliorneq. Takuniaapput inuit 210 misigisai.

NORTHERNE PERIPHERY PROGRAMME: DESTINATION VIKINGS 2003-2006
(AVANNAANI AVINNGARUSIMASUNUT PILERSAARUT: VIKINGEQARFIIT 2003-2006)

Narsaq Tourist Office aamma Narsap katersugaasivia Nunatsinnut sinniisuullutik EU-p nunat tama-
laat akornanni IIB-programmimi peqataapput.

Siunertarineqarpoq ”tuniniakkap” Viking-p ersarinnerulersinneqarnissaa nunani avannarlerni killer-
ni tamani – katersugaasiviit, takornaristitsisut kiisalu immikkut ilisimasallit akornanni attaveqatigi-
giinnerup pilersinneqarnissaa annertusarneqarnissaalu taamaaliornikkut takornariaqarnerup annertu-
sarneqarnissaa kiisalu qallunaatsiaqarfiusimasunut tunngasuni neqeroorutit pitsanngorsarneqarnis-
saat. Kiisalu kissaatigineqarpoq nunaqavissut annerusumik kaaviaartitaqalernissaat amerlanerusu-
nillu suliffinnik pilersitsinissaq.

Nunat arfinillit peqataapput: Island, Orkey Øerne aamma Shetlandsøerne, Skotland, Sverige, sava-
limmiut, Norge aamma Kalaallit Nunaat. Taakku saniatigut suleqatigineqarput Isle of Man aamma
Newfoundland, Canada.

Pilersaarummut aningaasartuutit 40 %-tii EU-mit aningaasalersorneqarput, aningaasartuutillu allat
aningaasaateqarfinit avataaniillu aningaasaliisunit aningaasalerneqarlutik.

Narsap Katersugaasiviata pilersaarummut tunngasumik suliarivaa qallunaatsiaqarfiit illukoqarfiata
Ø17a-p takorniarfittut pilersinneqarnissaa, taanna iluarsaneqarlunilu ersarissarneqassaaq. Suliaq
tamanna aallartippoq 1993-miilli, unittoorsimallunili aningaasassaaleqineq patsisigalugu. Illukunik
suliaqarnerup saniatigut pilersaarutit ilagivaat nunaminertami nassaat saqqummersinneqarnissaat
taakkulu KAN-mi toqqortarineqarallarput, aamma takuniaasut pitsaanerusumik sullinneqarnissaat
kiisalu paasissutissiinissaq (internettikkut mappersagaq atuagassiallu).

2003-mi qanganisarsiuut Hans Kapel, Henrik Høier aamma René Rose illukoqarfimmi 7.-28. juni
sulipput. Misiligummik assaasoqarpoq paasilluarumallugu nunaminertap siusinnerusukkut assaa-
linnginnermi qanoq issusia; misissugassanik tiguisoqarpoq illukut ilaasa qanoq pisoqaatigineri
paasiniarlugit kiisalu ataasiakkaanik nassaartoqarpoq, taakkulu ilagaat oqimaalutaq aamma skak-
kernermi inuttaq kusanaqisoq. Misissueqqaartoqarpoq kiisalu naatsorsuisoqarluni 2004-mi nutarte-
rinissamut tunngatillugu.

NAQITERTITAT AAMMA ATUAGASSIANI ILANNGUSSAT

”Kalaallit nerisassaataat ukiuni 1000-ni”, Suluk nr. 3, 2003.

”Kalaallit Nunaanni naasoqarfiit”, Suluk nr. 4, 2003. Kalaallit Nunaanni naatsiiviit pillugit.

”Conservation of an early Norse farm at Narsaq, SouthGreenland” (“Narsap eqqaani qallunaatsiaat
naasorissaasoqarfigisimasaata allanngutsaalineqarnera”) mus.insp. Hans Kapel peqatigalugu atua-
gassiami: Viking Heritage magazine 4/2003 allaaserisaaq.

PAASISSUTISSIINERIT ALLAT

Vesthimmerlands museumimi Års-imi kalaallit naatsiivii aamma kalaallit nerisassaataat pillugit saq-
qummersitsinermut atatillugu atuarfiit eqqaamiuusut katersugaasivimmut qaaqquneqarput ullumik-
kut kalaallit meerartaat pillugit aqqissuusineri peqataaqqullugit. Ulluinnarni assigiissutit assi-
giinnngissutillu assit, nipilersuutit, atikkat, oqaatit nerisassallu aqqutigalugit oqaluttuarineqarput
misilerarneqarlutillu. Peqataasorpasuaqarpoq ullormullu atuaqatigiiaat pingasut pulaartorisarpagut
ullut qulit ingerlanerini – atuartut 800-t missingi peqataapput.

Katersugaasiviup pisortaa juni Nordjyllands radiomi aallakaatitsinermi peqataavoq Nunatsinni pis-
sutsit nalinginnaasut kiisalu pingaartumik nerisassat pillugit oqaloqatigineqarluni – Aarsim saq-
qummersitsinermut atasumik.

Katersugaasiviup pisortaa augustusimi DR-p meeqqanut radioatigut Kalaallit Nunaanni meeqqat
inuunerat, nereriaasiat nerisaallu pillugit aallakaatitsinermi peqataavoq Vesthimmerlands Museumimi
atuartunut aqqissuusineri atasumik.

Katersugaasiviup pisortaa juni Vesthimmerlands Museumimi marloriarluni oqalugiarpoq taaguuti-linnik: ”Kalaallit Nunaat qajaqanngitsoq” – Kalaallit nunaat pillugu paasissutissiineq, aamma ”Kalaallit katersugaasivii” – Nunatsinni katersugaasiviit silarsuaat – oqaluttuassartaa ullumikkullu pisut.

Katersugaasiviup pisortaa 15. august Møens Museumimi, Stege, oqalugiarpoq. Katersugaasiviup immikkut ittumik saqqummersitaa – assit tammajuitsussat aamma Kalaallit Nunaat pillugu takorluukkat aallavigalugit – aallaavigineqarput.

Katersugaasivinnut siunnersorti Naja Illeris, Ilisimatusarfik, 2. september Ippikasimmi Utoqqaat Peqatigiiffiat oqalugiarfigaa ”oqaloqatigiinnertalimmik”. Katersugaasivik aaqqissuusineri ikiuuppoq.

ANINGAASAT

Katersugaasiviup ingerlanneqarnera Narsap Kommunianit aningaasalersorneqarpoq katersugaasiviup akuerisaasutut Namminersornerullutik Oqartussanit tapiissutaannik. Narsap Kommuniata naatsorsuutaani bloktilskudi naatsorsuusineri periseq patsisigalugu ilanngunneqarsimanngilaq. 2003-mi katersugaasiviup kontoanut 65-02 aningaasaliissutigineqarsimapput kr. 701.000,-. Inaarutaasumik naatsorsuutini atorineqarsimapput kr. 731.379,-.

Aningaasaateqarfinniit aamma ilassutinit aningaasat:

2003-mi pilersaarutit avataaniit tapiissuteqarfigineqarsimasut makuupput:

”Kalaallit illukoqarfiannut angalaarneq”: Inuuneq-Nakuunermiit aningaasaliissutigineqarsimapput kr. 12.000,-. Astrid Goldschmidts legat-mit kr. 5.000,- aaqqissuusinerimut tassunga nerisassarsiniutissat pissarsiarineqarsimapput.

Lofoten-imi Saga-trails (vikingit aqquaat) pillugit isumasioqatigiinnermi peqataanissamut Namminersornerullutik Oqartussat Ilisimatusarnermut aningaasaaliissutai pissarsiarineqarput.

Aningaasaliisut allat:

Katersugaasivik illoqarfimmi inuusutissarsiteqartuniit tamanit tapersorsorneqarluartarpoq. Aaqqissuusinerimut atatillugu pinik assignngitsunik aningaasaminernillu pinnattarpugut. Aammattaq illoqarfimmi peqatigiffiit namminerisaminnik ikiuulluarterput.

SILLIMMASIINERIT

Katersugaasivik sillimmaserneqarsimavoq sillimmasiisarfirm Kommunernes Gensidige Forsikringsselskabimi.

Sillimmasiussat ukiut siuliisut agguataarneqarsimapput annikitsuinnarmik iluarsivigalugit.

ILUARSAASINEQ ASERFALLATSAALIINERLU

Qarmat uingasut B-61 napparissineqarsimapput. Qarmat piaarneqarsimapput ujarattaat normulersorneqarlutik salinneqarlutillu naggataagullu ikkussuuteqqinneqarlutik.

Nivinngaavitoqqat (allagarsiiviit) taarserneqarsimapput nutaanillu taarserneqarsimallutik atuakka-

nik atorniartarfiup silataani immikkut saqqummersitsinerni allagarsiivigineqartartut.

Radiator putulik A-34-mi ussissarneqarsimavoq svejserlugu.

Henrik Lundip illuata qaliaa ussissarneqarsimavoq qallerlugu.

PEQUTIT ATORTULLU

Katersugaasivik nalinginnaasunik allaffimmut pequteqarpoq qarasaasiaqarlunilu.

Assinik seqersittakkanik kaavitittagaq pigineqarpoq kiisalu kassettebåndoptagereqarluni mikisumil-
lu immiussissuteqarluni.

2003-mi pigisassiat pissarsiarineqarsimasut angisuut:

Qarasaasialerinermit pilersaarutit – Kultureqarnermut Sunngiffimmullu immikkoortoqarfillu aveqatigiilluta.

A-34-mi Kreditkortterminale.

Assiaqutit (nivinngaaviit) minnerit immikkut ittumik saqqummersitsinermi atortakkat.

Saqqummersittakkiat timmisartukkut angallanneqarnerinut karsit.

Allaaserinnittoq: Rie Oldenburg, april

Assit:

Kalaallisoornera: